РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

13 декември 2007 година *

По дело C-526/06

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Hoge Raad der Nederlanden (Нидерландия) с акт от 22 декември 2006 г., постъпил в Съда на 27 декември 2006 г., в рамките на производство по дело

Staatssecretaris van Financiën

срещу

Road Air Logistics Customs BV

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: г-н U. Lõhmus (докладчик), председател на състав, г-н J. Klučka и г-н A. Ó Caoimh, съдии,

* Език на производството: нидерландски.

генерален адвокат: г-н D. Ruiz-Jarabo Colomer,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производство,

като има предвид писмените становища, представени:

— за Road Air Logistics Customs BV, от адв. K. Winters, advocaat, и от г-н J. Hollebeek, adviseur,

— за нидерландското правителство, от г-жа H. G. Sevenster и г-жа C. ten Dam, в качеството на представители,

— за Комисията на Европейските общности, от г-жа J. Hottiaux, в качеството на представител, подпомагана от адв. F. Tuytschaever, avocat,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 236, параграф 1, първа алинея от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, стр. 1, Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58, наричан по-нататък „Митнически кодекс“).

2 Това запитване е отправено в рамките на спор между Staatssecretaris van Financiën (държавен секретар по финансите) и дружеството Road Air Logistics Customs BV (наричано по-нататък „Road Air“) относно искане за възстановяване на платени сборове.

Общностна правна уредба

3 Според член 20, параграф 1 от Митническия кодекс:

„Когато възниква митническо задължение, законно дължимите сборове се основават на Митническата тарифа на Европейските общности“.

4 Разпоредбите относно възникването на митническо задължение се съдържат в дял VII, глава 2 от Митническия кодекс. Тези разпоредби описват по-конкретно правопораждащите факти за такова задължение, определят длъжника, а също момента и мястото на възникване на задължението.

5 Член 203 от Митническия кодекс гласи:

„1. Вносно митническо задължение възниква при:

— отклонение от митнически надзор на стоки, подлежащи на облагане с вносни сборове.

2. Митническото задължение възниква в момента на отклонението на стоките от митнически надзор.

[…]“

6 Според член 214, параграф 1 от Митническия кодекс:

„Ако не е предвидено друго в настоящия кодекс и без да се засяга параграф 2, размерът на вносните или износните сборове, дължими за дадена стока, се определя на основата на елементите за облагане на тази стока към момента на възникване на съответното митническо задължение.“

7 Редакцията на член 215 от Митническия кодекс, приложима преди 10 май 1999 г., гласи следното:

„1. Митническото задължение възниква на мястото, където е осъществен фактическият състав, довел до неговото възникване.

2. Когато не е възможно да се определи мястото на възникване, посочено в параграф 1, митническото задължение се счита за възникнало на мястото, където митническите органи установят, че стоката се намира в състояние, което е породило митническо задължение.

3. Когато съответният митнически режим за дадена стока не е приключен, митническото задължение се счита за възникнало на мястото:

— където стоката е била поставена под този режим

или

— където стоката е била внесена в Общността под този режим.

4. Когато наличната информация позволява на митническите органи да установят, че митническото задължение вече е възникнало, когато стоката се е намирала на друго място на по-ранна дата, смята се, че митническото задължение е възникнало на мястото, което може да бъде определено като местоположение на стоката в най-ранния момент, в който може да се установи съществуването на митническото задължение“.

8 Регламент (ЕО) № 955/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 1999 година за изменение на Регламент № 2913/92 относно режима външен транзит (ОВ L 119, стр. 1, Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 11, стр. 200), който се прилага след 10 май 1999 г., замества с нов текста на член 215 от Митническия кодекс, като не изменя съществено предходния. Така параграфи 1—3 от този член, от една страна, и параграф 4 от него, от друга

страна, са възпроизведени в параграфи 1 и 2 от член 215 в новата му редакция. Въведен е обаче нов параграф 3, който гласи следното:

„Митническите органи, упоменати в член 217, параграф 1, са тези на държавата-членка, където е възникнало митническото задължение или се приема за възникнало в съответствие с настоящия член“.

9 Член 236, параграф 1, първа алинея от Митническия кодекс предвижда:

„Възстановяване на вносните или износните сборове се извършва, когато се установи, че в момента на плащането размерът на сборовете не е бил дължим [другаде в текста „законно дължим“] или размерът е бил взет под отчет в противоречие с член 220, параграф 2.“

10 Според член 378, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент № 2913/92 (ОВ L 253, стр. 1, Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 7, стр. 3, наричан по-нататък „Регламент за прилагане“):

„Без да се накърнява член 215 от Кодекса, когато пратката не е представена в получаващата митница [да се чете: „получаващото митническо учреждение“] и мястото на нередността или нарушението не може да се установи, това нарушение или нередност се смятат за извършени:

— в държавата-членка, към която принадлежи отправната митница [да се чете: „отправното митническо учреждение“],

или

— в държавата-членка, към която принадлежи митницата [другаде в текста: „митническото учреждение“] на транзита в точката на влизане в Общността, на която е дадено съобщение за транзита,

освен ако в срока, установен в член 379, параграф 2, на митническите служби се представи убедително доказателство за редовността на транзитната операция или за мястото, където действително е извършено нарушението или нередността.“

11 Член 379 от Регламента за прилагане гласи:

„1. Когато дадена пратка не бъде представена в получаващата митница [да се чете: „получаващото митническо учреждение“] и мястото, където е било извършено нарушението или нередността, не може да се установи, отправната митница [да се чете: „отправното митническо учреждение“] уведомява главното отговорно лице за този факт колкото се може по-скоро и във всеки случай пред [да се чете: „преди“] края на единадесетия месец след датата на регистриране на декларацията за транзит в Общността.

2. Уведомлението, посочено в параграф 1, по-специално посочва срока, до [да се чете: „в“] който на отправната митница [да се чете: „отправното митническо учреждение“] трябва да се представи доказателство за редовността на транзитната операция или да се посочи мястото [да се чете: „или за мястото“], където действително е било извършено нарушението или нередността, което да задоволи митническите служби. Този срок е три месеца от датата на уведомлението, посочено в параграф 1. Ако споменатото доказателство се представи [да се чете: „не се представи“] до изтичането на този срок, компетентната държава-членка взима мерки за събирането на митата и другите сборове. В случаите, когато тази държава-членка не е същата, в която се намира отправната митница [да се чете: „отправното митническо учреждение“], последната [да се чете: „последното“] трябва незабавно да информира споменатата държава-членка.“

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

12 В периода от април 1998 г. до октомври 1999 г. включително Road Air прави 31 декларации за външен и вътрешен транзит в Общността за различни клиенти, като за тази цел попълва митнически декларации T1 и T2. Всички тези декларации сочат като отправно митническо учреждение това в Roosendaal (Нидерландия).

13 Сред пратките, които не са приключени, три попадат в рамките на външен общностен транзит, при който получаващото митническо учреждение е разположено в държава-членка, различна от Нидерландия. За две от тези пратки получаващото митническо учреждение констатира неизпълнение. В третия случай отправното митническо учреждение не получава петия екземпляр от декларация T1.

14 Между 24 юни 1999 г. и 18 юли 2001 г. инспекторът в данъчната и митническа администрация в Roosendaal (наричан по-нататък „инспектор“) връчва на Road Air нареждания за плащане на сборове във връзка с тези три пратки поради нарушаване на режима на общностен транзит. Въпреки това, противно на предвиденото в член 379 от Регламента за прилагане, в уведомленията, направени на Road Air, не се споменава, че последното има възможност да представи доказателство за мястото, където действително е възникнало нарушението или нередността.

15 На 16 ноември 2001 г. по силата на член 236 от Митническия кодекс Road Air иска възстановяване на събраните сборове, както и на наложените с посочените нареждания за плащане глоби. Исканията се отхвърлят с решение на инспектора. След обжалване по административен ред решението за отхвърляне е потвърдено с решение от 15 ноември 2002 г.

16 На 10 декември 2002 г. Road Air обжалва последното решение пред Gerechtshof te Amsterdam (апелативен съд Амстердам). С решение от 16 януари 2004 г. съдът частично уважава жалбата.

17 Staatssecretaris van Financiën обжалва по касационен ред решението на Gerechtshof te Amsterdam пред Hoge Raad der Nederlanden. Road Air подава насрещна жалба.

18 Препращащата юрисдикция посочва, че Gerechtshof te Amsterdam е констатирал, че на Road Air наистина не е бил предоставен тримесечен срок, за да установи мястото на действително възникване на нарушението или нередността. Следователно инспекторът не се е съобразил със задължението си, наложено по силата на член 379 от Регламента за прилагане, поради което не е имал право да събере въпросните сборове, разглеждани по главното производство. Оттук Gerechtshof te Amsterdam стига до извода, че размерите, посочени в нарежданията за плащане, адресирани до заинтересованото лице, не са били законно дължими по смисъла на член 236, параграф 1 от Митническия кодекс.

19 Hoge Raad der Nederlanden обаче счита, че съдебната практика на Съда не позволява с достатъчна сигурност да се установи, че аргументацията на Gerechtshof te Amsterdam е основателна. Той се пита по-специално за приложимостта в настоящия случай на съдебната практика, произтичаща от Решение от 20 октомври 2005 г. по дело Transport Maatschappij Traffic (C-247/04, Recueil, стр. I-9089).

20 При това положение Hoge Raad der Nederlanden решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли понятието „не [...] законно дължим“, използвано в член 236 от Митническия кодекс на Общността, да бъде тълкувано като означаващо и

хипотезата, в която мястото на възникване на митническо задължение не е било определено съобразно съответните разпоредби от Регламента за прилагане на Митническия кодекс?“

По преюдициалния въпрос

21 С поставения въпрос препращащата юрисдикция иска по същество да установи дали член 236, параграф 1, първа алинея от Митническия кодекс трябва да се тълкува в смисъл, че щом националните митнически органи не са определили в съответствие с член 379 от Регламента за прилагане мястото, където е възникнало митническото задължение, от това следва, че размерът на сборовете не е законно дължим.

22 В самото начало следва да се напомни, че Съдът се произнася в точка 29 и в диспозитива на Решение по дело Transport Maatchappij Traffic, посочено по-горе, че за целите на член 236, параграф 1, първа алинея от Митническия кодекс вносните или износните сборове са законно дължими, когато митническото задължение е възникнало при условията, определени в дял VII, глава 2 от този кодекс, и когато размерът на тези сборове е можел да бъде определен посредством прилагане на митническата тарифа на Общността в съответствие с разпоредбите на дял II от посочения кодекс.

23 От акта за препращане следва, че Hoge Raad der Nederlanden е поставил въпроса си в светлината на тази съдебна практика. Посочената юрисдикция пита всъщност дали, щом член 215 от Митническия кодекс се намира в дял VII, глава 2 от същия, следва че когато едно от условията относно определянето на мястото на нередността или нарушението, от които възниква митническо задължение, не е изпълнено по време на това определяне, тогава не е изпълнен критерият, изведен от посочената в точка 22 от настоящото решение съдебна практика.

24 Според Road Air от системата на Митническия кодекс безспорно е видно, че всички разпоредби на дял VII, глава 2 от него, сред които и за определяне на мястото на възникване на митническото задължение, са необходими за установяване на неговото възникване.

25 Подобна теза не може да бъде приета. Всъщност посочената глава 2 определя в членове 201—205 и 209—211 от Митническия кодекс различни правопораждащи факти, водещи до възникване на митническо задължение. Тези разпоредби уточняват момента на възникване на митническото задължение за всеки отделен случай. Нито разпоредбите от посочената глава, нито системата на Митническия кодекс позволяват да се заключи, че липсата на определяне на мястото на възникването на това задължение, което място се урежда в член 215 от Митническия кодекс и Регламента за прилагане, представлява пречка за възникването на посоченото задължение.

26 От текста на посочения член 215, от член 378 и от член 379 от Регламента за прилагане, както и от съдебната практика на Съда, следва, че определянето на мястото, където е възникнало митническото задължение, позволява да се определи държавата-членка, компетентна да събере сборовете (вж. в този смисъл Решение от 21 октомври 1999 г. по дело Lensing & Brockhausen, C-233/98, Recueil, стр. I-7349, точка 30). Оттук следва, че макар да се намира в дял VII, глава 2 от Митническия кодекс, член 215 от него не предвижда предварителни условия за възникването на митническо задължение. Всъщност целта на тази разпоредба е да определи териториалната компетентност за събирането на сумата по митническото задължение.

27 Впрочем, що се отнася до понятието „законно дължим“, следва да се приеме, че в съответствие с член 20, параграф 1 и член 214, параграф 1 от Митническия кодекс то се отнася до размера на вносните или износните сборове, приложими за дадена стока, който се определя въз основа на елементите за облагането ѝ към момента на възникване на съответното митническо задължение във връзка с нея. Следователно щом се осъществи правопораждащият митническото задължение факт, сумата по законно дължимите сборове може да се определи посредством прилагане на Митническата тарифа на Общностите.

28 От преписката и от представените пред Съда становища е видно, че разглежданите в главното производство стоки не са достигнали своето местоназначение и че нередността на транзитните операции не е оспорена. В това отношение следва да се напомни, че според съдебната практика на Съда нередност, квалифицирана като отклонение от митнически надзор, винаги е имала за последица в изпълнение на член 203, параграф 1 от Митническия кодекс възникването на митническо задължение (вж. в този смисъл Решение от 11 юли 2002 г. по дело Liberexim, C-371/99, Recueil, стр. I-6227, точка 52).

29 В резултат от това предвид съдебната практика, произтичаща от Решение по дело Transport Maatschappij Traffic, посочено по-горе, в хипотезата, при която митническо задължение е възникнало по силата на член 203, параграф 1 от Митническия кодекс и при която е възможно да се определи размерът на вносните сборове въз основа на елементите за облагане на съответната стока посредством прилагане на Митническата тарифа на Общностите, посоченият размер е законно дължим по смисъла на член 236, параграф 1 от тези кодекс, дори ако националните митнически органи не са определили мястото, където митническото задължение е възникнало в съответствие с член 379 от Регламента за прилагане.

30 Въпреки това, за да се предложи полезен отговор на препращащата юрисдикция, следва да се приеме, че ако липсата на определяне на мястото на възникване на митническото задължение не пречи на възникването му, то уведомлението на главното отговорно лице за тримесечния срок, предвиден в член 379, параграф 2 от Регламента за прилагане, представлява предварително условие за събирането на посоченото задължение от митническите органи (вж. по аналогия Решение от 20 януари 2005 г. по дело Honeywell Aerospace, C-300/03, Recueil, стр. I-689, точка 23).

31 Съдът всъщност вече е приел, че от самата редакция на член 378, параграф 1, и член 379, параграф 2 от Регламента за прилагане е видно, че уведомлението от отправното митническо учреждение до главното отговорно лице относно срока, в който исканите доказателства могат да бъдат представени, има задължителен характер и трябва да предшества събирането на митническите задължения (вж. в този смисъл Решение по дело Lensing & Brockhausen, посочено по-горе, точка 29, Решение по дело Honeywell Aerospace, посочено по-горе, точка 24 и Решение от 8 март 2007 г. по дело Gerlach, C-44/06, Сборник, стр. I-2071, точка 33).

32 Съдът е подчертал освен това, че този срок има за цел да защити интересите на главното отговорно лице, като му даде тримесечен срок, за да представи, когато това е необходимо, доказателството за редовността на транзитната операция или за мястото, където нередността или нарушението са действително извършени (вж. в този смисъл Решение от 14 ноември 2002 г. по дело SPKR, C-112/01, Recueil, стр. I-10655, точка 38, Решение от 14 април 2005 г. по дело Комисия/Нидерландия, C-460/01, Recueil, стр. I-2613, точка 62 и Решение по дело Gerlach, посочено по-горе, точка 34).

33 Следователно държавата-членка, към която принадлежи отправното митническо учреждение, може да предприеме събиране на вносните сборове само в случаите, в които предварително посочи на главното отговорно лице, че разполага с тримесечен срок за представяне на исканите доказателства и ако последните не бъдат представени в указания срок (вж. в този смисъл посоченото по-горе Решение по дело Lensing & Brockhausen, точка 31, и Решение по дело Gerlach, точка 35).

34 В това отношение Комисията на Европейските общности правилно отбелязва, че нарушението на член 379 от Регламента за прилагане води до липса на компетентност на митническите органи да извършат събиране.

35 С оглед на всички съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 236, параграф 1, първа алинея от Митническия кодекс трябва да се тълкува в смисъл, че липсата на определяне от страна на националните митнически органи в съответствие с член 379 от Регламента за прилагане на мястото на възникване на митническото задължение не прави сумата по сборовете законно недължима.

36 Все пак държавата-членка, към която принадлежи отправното митническо учреждение, може да пристъпи към събиране на вносните сборове само ако е посочила на главното отговорно лице в съответствие с член 379, параграф 2 от Регламента за прилагане, че то разполага със срок от три месеца да представи доказателство за мястото, където действително е било извършено нарушението или нередността, и ако това доказателство не е било представено в този срок.

По съдебните разноски

37 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

Член 236, параграф 1, първа алинея от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността трябва да се тълкува в смисъл, че липсата на определяне от страна на националните митнически органи в съответствие с член 379 от Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент № 2913/92 на мястото на възникване на митническото задължение не прави сумата на митата законно недължима.

Все пак държавата-членка, към която принадлежи отправното митническо учреждение, може да пристъпи към събиране на вносните сборове само ако е посочила на главното отговорно лице в съответствие с член 379, параграф 2 от Регламент № 2454/93, че то разполага със срок от три месеца да представи доказателство за мястото, където действително е било извършено нарушението или нередността, и ако това доказателство не е било представено в този срок.

Подписи